Ե. ՏԱՐԻ ԹԻՒ 1545 21 haziran 1936 ԳԻՆ 4 ՂՐՈՒՇ 21 ԿԻՐԱԿԻ ՅՈՒՆԻՍ 1936

AREVELK
Siyasî, iktisadî ve edebî yevmî gazete
Galata, Tünel itisalinde, Billur sokak No. 10

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

	ՎԵՑԱՄՍԵԱՅ	ՏԱՐԵԿԱՆ
Թուրքիա	700 դր.	1400 դր.
Արտասահման	110 ֆր.	200 ֆր.
Ամերիկա	9 տոլար	15 տոլր.

AREVELK
ԱՐԵՒԵԼՔ

ՀԵՌԱՁԱՅՆ 40852 ԱՆԿԱԽ ՕՐԱԹԵՐԹ Telefon 40852

ՀԱՍՑԷ.— Գալաթիա, Թիւնելի Բոլ Պիլլուր փողոց, թիւ 10

AREVELK
Quotidien Armenien Politique
Economique Litéraire
Galata B. P. 1203

ԽՄԲԱԳՐԱՊԵՏ
ԽՈՐԷՆ ՃԱՄՃԵԱՆ

ՇԱԲԹՈՒԱՆ ԱՆՑՈՒԴԱՐՁԵՐ

Իտալիա դիւանագիտական մարզի մէջ ալ կը յաղթանակէ.—Անգլիա պատիժներէն կը հրաժարի.—Ֆրանս. տագնապը կը շարունակէ,— Գործադուլը բոլորովին չէ դադրած.—Ֆրանսա դէպի տնտես. անկում կը դիմէ.—Պելճիքա եւս անհանդարտ.—Գործադուլի համաճարակը վերջ չգտաւ.— Նեղուցներու խնդիրը.— Մօնթրէօյի Խորհրդաժողովը.

Եթովպական խնդիրը իր վերջին օրերը կ'ապրի։ Պատերազմը ի նպաստ Իտալիոյ աւարտելէն և Եթովպիոյ կցումը հռչակուելէն վերջ, անխնայ պիտի ըլլար չարունակել պատիժները։ Նախապէս վախցուեցաւ թէ Անգլիա խաղ. ապագայ վտանգը նախատեսելով, պիտի փափաքէր հիմակուընէ այդ վտանգին առաջը առնել. Ազգաժողովի անդամ միւս երկիրներուն հետ Իտալիոյ դէմ պատերազմելով։ Այս պարագային պատիժները պիտի խստացուէին և ուրիշ զսպողական միջոցներու դիմում պիտի ըլլար, սարսափելու համար Իտալիան որ քաջուի Եթովպիայէն։ Բայց թէ Անգլիոյ քանականութիւնը յաղթեց ի վերջոյ անգլ. դիւանագիտական մարմնին մէջ, որ յարմար չտեսաւ աչխարհը հուր ու սուրի մատնել երեւակայական վտանգի մը համար, որով անգլ. դահլիճը, առանց նկատի առնելու ընդդիմադիրներու պոռչտուքները, և միմիայն մղուած Անգլիոյ իրական շահերու ըմբռնումէն, հինգչաբթի օր յայտարարեց Խորհրդարանին առջեւ թէ Լրջած է ջնջել պատիժները, և առաջարկել Ազգաժողովին բարեփոխութիւնը, տրուած ըլլալով որ ան իր արդի վիճակին մէջ անզօր է արդիւնաւոր պատերազմներ։

Ընդդիմադիրները, պարագլուխ ունենալով Լօյտ Ճօրճը, վատութիւն համարեցին այս ընթացքը։ Բայց անոնց պոռչտուքները երկրին չահերէն աւելի ընդդիմադիրի մտայնութեան արդիւնք են, որ է ամէն գնով չարչարել դէպքերը և հանրային կարծիքը, վարկաբեկելու համար օրուան իշխանութիւնը։ Թերեւս Պալտուինի դահլիճը հրաժարի ի տես այս տարուեստակեալ ընդհանուր յուզումին, բայց անոր յաջորդող դահլիճը նոյնպէս ուղղութեան չպիտի հետեւի։ Կը մնայ միայն Եթովպիոյ կցումը վաւերացնելու խնդիրը. պատիժները վերնալու պարագային, Ազգաժողովի կարգական օրէնքը եւս պիտի փոխուի, որով հաւանական է նոր Ազգաժողովը բանաձեւ մը գտնէ այս խնդիրը եւս լուծելու համար։ Ահա այն կանուն Իտալիա պիտի կարենայ ճշդել իր դիրքը եւրոպական քաղաքականութեան մէջ և որոշել թէ արեւմտեան երկիրներու կողքին կը մնայ թէ Գերմանիոյ կը մօտենայ։

Ֆրանսա տագնապի մէջ է, որչափ ալ գործադուլը վերջանալու մօտ ըլլայ և որչափ ա. Պլում յաջողած ըլլայ իր նոր օրէնքները քուէարկել տալ Երեսփ. Ժողովին և Ծերակոյտին։ Գործաւորները և համայնավարները իբրեւ յաղթանակ ոճնեցին այս օրէնքները զորս բռնի ուժով կորզեցին։ Որովհետեւ Պլում բռնութեան տակ պատրաստեց այս օրէնքները, ուստի որ գործաւորները բռնի գրաւեր էին գործարանները և զանոնք նորէ հանելու համար Պլում չհամարձակեցաւ բռնի ուժ գործածել։ Բայց ուրիշ կեանքը մանաւանդ չաբթական 40 ժամուայ աչխատութեան կողմէ ժամերու կրճատումը և միւս կողմէ օրավարձքերուն 100ին 15 յաւելումը նախատեսել կուտան թէ արտադրութեան ծախքերը առնուազն 100ին 30 յաւելում պիտի ունենան, կեանքը այդ համեմատութեամբ պիտի ոգի, որով գործաւորը 100ին 15 յաւելումի փոխարէն 100ին 15 ծախքերու յաւելումի պիտի ենթարկուի։ Իսկ ո և է յաւելում չունեցող վերջապէս յաջողեցաւ հին վարչապետ Վան Զէլանտի նախագահութեամբ նոր դահլիճ կազմել։ Դահլիճը չթողուց որ գործադուլը, Ֆրանսայի մէջ անպարծներ պիտի աւելնան։ Տնտես. անկումը առաջ պիտի բերէ նաեւ գործարանները պիտի փակուին, որով գործաւորներուն գործազրկութիւնները դուրս հանել տուաւ։ Հիմա հանդարտ մթնոլորտի մէջ կասկած կը մնայ Ֆրանսայի գլխուն։ Արդէն Պլում, հաստատեցաւ իր խոստումներուն թէ Ֆրանքին արժէքը չպիտի իյնայ, հիմակուընէ միջոցներ ձեռք կ'առնէ նոր թղթադրամ չրջաբերութեան հանելու համար և այս նպատակաւ փոփոխութեան ենթարկեց Ֆրանսայի Դրամական ներքին կանոնագիրը։

Օսար չէզոք մամուլը մտահոգ է Ֆրանսայի անտես. ապագայի մասին և ընկերվարական դահլիճին փորձարկութիւնը կը նկատէ իբրեւ յոսի աղբիւր։ Իսկ Ֆրանսացի խնայողներու զանգուածը անհանգիստ մը ենթարկուած է և հետզհետէ իր դրամը ապահով վիճակի վերածելու միջոցներուն վրայ կը խորհի։

Պլում չէր փափաքեր այսպիսի յախուռն քայլեր առնելու։ Համայնավարները ինքնագլուխ գործեցին յանկարծակի ընդհ. գործադուլ հռչակելով և հիմա արդէն տակաւ կը յայտնուի թէ օտարներ կը մղեն այս գործադուլը՝ պարագլուխ ունենալով Թրօցքին։ Ընդդիմադիրները առ այժմ պարապող դիրքի մէջ են, բայց մինչեւ ե՞րբ պիտի համբերեն։ Ինչպէս կ'երեւայ, կաթան կ'եռայ Ֆրանսայի մէջ և պայթելու վտանգ կը պատնայ։

Պելճիքա, Ֆրանսայի օրինակին հետեւելով, կը փափաքի ընկերվարական յեղափոխութիւն մտցնել։ Հոն ալ ընկերվարականները ամէնէն աւելի ընդդիմադիրի մտայնութեան մէջ չեն գտնուիր։ Ինչպէս նաեւ ընտրութեանց մէջ, բայց բացարձակ մեծամասնութիւն մը չունենալուն համար, թագաւորը չյօժարեցաւ իշխանութիւնը անոնց յանձնել և մինչեւ վերջ պնդեց որ խաղ դահլիճ կազմուի, և վերջապէս յաջողեցաւ հին վարչապետ Վան Զէլանտի նախագահութեամբ նոր դահլիճ կազմել։ Դահլիճը չթողուց որ գործադուլը, Ֆրանսայի մէջ պատերազմներ պիտի ունենան։ Բռնի ուժի դիմելով, արցունքաբեր կազերով գործաւորները դուրս հանել տուաւ։ Հիմա հանդարտ մթնոլորտի մէջ կասկած կը մնայ Ֆրանսայի գլխուն։ Արդէն Պլում, հաստատեցաւ իր խոստումներուն թէ Ֆրանքին արժէքը չպիտի իյնայ, հիմակուընէ միջոցներ ձեռք կ'առնէ նոր թղթադրամ չրջաբերութեան հանելու համար և այս նպատակաւ փոփոխութեան ենթարկեց Ֆրանսայի Դրամական ներքին կանոնագիրը։

Օսար չէզոք մամուլը մտահոգ է Ֆրանսայի անտես. ապագայի մասին և ընկերվարական դահլիճին փորձարկութիւնը կը նկատէ իբրեւ յոսի աղբիւր։ Իսկ Ֆրանսացի խնայողներու զանգուածը անհանգիստ մը ենթարկուած է և հետզհետէ իր դրամը ապահով վիճակի վերածելու միջոցներուն վրայ կը խորհի։

Պլում չէր փափաքեր այսպիսի յախուռն քայլեր առնելու։ Համայնավարները ինքնագլուխ գործեցին յանկարծակի ընդհ. գործադուլ հռչակելով և հիմա արդէն տակաւ կը յայտնուի թէ օտարներ կը մղեն այս գործադուլը՝ պարագլուխ ունենալով Թրօցքին։ Ընդդիմադիրները առ այժմ պարապող դիրքի մէջ են, բայց մինչեւ ե՞րբ պիտի համբերեն։ Ինչպէս կ'երեւայ, կաթան կ'եռայ Ֆրանսայի մէջ և պայթելու վտանգ կը պատնայ։

Պելճիքա, Ֆրանսայի օրինակին հետեւելով, կը փափաքի ընկերվարական յեղափոխութիւն մտցնել։ Հոն ալ ընկերվարականները ամէնէն աւելի ընդդիմադիրի մտայնութեան մէջ չեն գտնուիր։ Ինչպէս նաեւ ընտրութեանց մէջ, բայց բացարձակ մեծամասնութիւն մը չունենալուն համար, թագաւորը չյօժարեցաւ իշխանութիւնը անոնց յանձնել և մինչեւ վերջ պնդեց որ խաղ դահլիճ կազմուի, և վերջապէս յաջողեցաւ հին վարչապետ Վան Զէլանտի նախագահութեամբ նոր դահլիճ կազմել։ Դահլիճը չթողուց որ գործադուլը, Ֆրանսայի մէջ անպարծներ պիտի աւելնան։ Տնտես. անկումը առաջ պիտի բերէ նաեւ գործարանները պիտի փակուին, որով գործաւորներուն գործազրկութիւն

ԾՆՈՂԱԿԱՆ ԶԳԱՑՈՒՄԸ
ՍՈՎԵԹ ՌՈՒՍԻՈՅ ՄԷՋ

Ինչպէս հաղորդած էինք, Սովէթ կառավարութիւնը պատրաստած է օրինագիծ մը, որ կ'արգիլէ գիտուն-մասնաւոր վիժումը Միութեան սահմաններուն մէջ և կը ջնջէ 1920 նոյ. 18ի հրամանագիրը, որ կ'օրինականացնէր վիժումները։

Սահմանադրութեան նոր օրինագծին նախաբանին մէջ կը բացատրուի որ, 1920ին Լենինն հրապարակայնացուած էր թէ ժամանակաւոր էր այս հրամանագիրը, որ կնոջ կարելի՛ութիւն կուտար մասնակցիլ ընկերային յառաջդիմութեանց առանց մասնագիտութիւնը ունենալու մայրական զգացումին, որ իրեն պիտի պարտադրէր իր զաւակները մեծցնելու հոգը՝ դէս դրամատիրական չարիքներ տառապողով ընկերութեան մը մէջ։

Բայց Ա. Միութեան մէջ կեանքի պայմանները տակաւ առ տակաւ բարելաւուած ըլլալով, սովէթ կառավարութիւնը կը կարծէ որ գիտնականներու վիժումները—յաճախ վտանգաւոր առողջութեան—պէտք է արգիլուին, այսուհետև ընդհանուր բարօրութիւնը թելադրելով Ռուսիոյ մէջ ծնած բոլոր զաւակներուն գոհացուցիչ ուսում մը տալու։

Միւս կողմէ, նոր օրինագիծը կը նախատեսէ չինութիւնը բազմաթիւ մայրանոցներու, մանչ աշակերտներու են, ու խստիւ կը պատժէ այն հայրերը, որոնք չեն մատակարարուիր իրենց հայրական պարտականութիւններով։

Սակայն և այնպէս սովէթ կառավարութիւնը գործադրելէ առաջ այս օրինագիծը, ժողովուրդին կարելութիւն տուած է ազատօրէն իր կարծիքը յայտնելու անոր մասին։ Ասոնցմէ կը տանք այս մասին սովէթ մամուլին մէջ յայտնուած մէկ քանի կարծիքներ։

ԶԱՒԱԿՆԵՐՈՒ ՀԱՄԱՐ ԳՈՐԾՆ ՁԵՄ ՁՈՂԵՐ...

Հաճելի է զաւակներ ունենալ, կ'ըսէ աշխատաւորուհի Նինա Էրլօվա, բայց կամովին և այն ապահովութեամբ թէ առանց զբաղանքներու պ'ապի կրնաս մեծցնել զաւակներդ։ Բայց երբ պարտաւորիլ կը դանայ զաւակներ ամբողջ բանակ մը ունենալ... դժբաղդութիւն մըն է։ Մէկ կամ երկու զաւակներ կարելի է մանկամսուր մը դնել, բայց երբ ամէն տարիքէ եօթը զաւակներ ունենաս, որոնցմէ մին պէտք է երթայ նախակրթարան, միւսը մանկապարէզ ելլէ, և մայրը պէտք է բոլոր ին ուտելիք տայ, լուայ քընացնելու համար օրէ գանոնք, այլեւս չի կրնար աշխատիլ, քանի որ մէկ վայրկեան իսկ ազատ չէ։ Ասիկա կը նշանակէ կինը վերստին տունը փակել։

Կինը լաւ կերպով պիտի կրնայ ապրիլ որքան ատեն որ չէ ամուսնացած։ Անգամ մը որ ամուսնանայ, միմիայն չորերով, արցունքներով զբաղելու պիտի դատապարտուի և այս կերպով առանց դրամի պիտի մնայ։ Օրինագիծը իր առաւելութիւնները ունի, քանի որ լրջօրէն նկատի կ'առնէ ամուսնութիւնը, բաց կանխասաս է սրգիլել վիժումները։

ԱՍ Ի՞ՆՉ ՅՈՒՆՏԵՍՈՒԹԻՒՆ...

Ահա թէ ի՞նչ կը պատասխանէ աշխատաւորուհի Զինաիտա Փաթսէվա իր պաշտօնակցուհիին այս յոդեւոր խօսքերուն.—

Ձեր չորրջը չատ մութ կը թեսնէք, Նինա Էրլօվա։ Ի վերջոյ ի՞նչ է կինը, որ չուզեր զաւակ ունենալ։ Ձեր չորրջը նայեցէք անդամ մը։ Արդեօք չեն գրաւիր մեր բոլորովս։ Որքա՜ն հիւանդանոցներ, որքան մանկամսուրներ կան։ Եւ երբեք մի մտնաք որ բժիշկները նե կայիս ծննդաբերութիւնները նուազ ցաւագին դարձուցած են

Կ'ըսէք որ կինը, իր ամուսնութենէն յետոյ միմիայն չորեր և արցունքներ պիտի տեսնէ։ Ի՞նչ սարսափ։ Ինչո՞ւ կ բնել որ մեզ կ'ուզեն յետադիմութեան մատնել։ Լենին բան էր որ, մեր մտքերը իրաքանչիւր խոնարհուհի պէտք է կարող ըլլայ վարելու պետութիւնը։ Կը կարծէ՞ք որ մեր բոլոր սաւառնորդուհիները, մեր բոլոր կին անկարգելով ցանկացողները, մեր բոլոր կին ճարտարագէտները երբեք պէտք չէ ամուսնանան, եթէ չեն ուզեր լրել իրենց ասպարէզը։ Ա՛չ, հազար անգամ ոչ։ Մէկին ալ, միւսին ալ կարելի է ի գործ գնել։ Սովէթ տասնեակ հազարաւոր կիներ ապացուցած են այս պարագան։ Վերջերս մեր գործարանին քանի որ հիներէն մին կ'ըսէր ինծի.— Եթէ տասնհինգ զաւակներ աշխարհ բերեմ, ո՞ւր պիտի կրնամ բնակեցնել զանոնք, երբ մենք բնակարան չունինք։» Բայց քսան տարի պէտք է տասնհինգ զաւակներ աշխարհ բերելու համար։ Եւ մեր քաղաքները օրէ օր կը յառաջդիմեն։

ԴԵՐԱՍԱՆՈՒՀԻ ՄԸ ՈՐ ԳՈՀ Է...

Ուրախութեամբ է որ կ'ողջունեմ նոր օրինագիծը, կ'ըսէ գեղեցիկ դերասանուհի մը։ Ան մեզ կը խոստանայ բարելաւումներ, մայրերու և զաւակներու կացութեան մէջ։ Դերասանուհիներու մեծամասնութիւնը կը վախնայ որ մայրութիւնը գիրենք կը հեռացնէ բեմէն։ Բայց կեանքը տակաւ կ'անհետացնէ իր վախերը և կը ճանչնամ բազմաթիւ արուեստագիտուհիներ, որ զաւակներ ունին.— Փրէպրա Ժէնոքայա, Վէրպիցքայա, Քալէվարօվա ևն։ Ես որ 13 տարիէ ի վեր կը խաղամ Օփէրայի մէջ, մեծցուցած եմ զաւակ մը որ հիմա 14 տարեկան է։ Կը կարծեմ որ կին մը աւելի կը վախնայ զաւակ ունենալէ երբ գէշ ընտրած է իր ամուսինը։ Վիժումներու արգիլումը կիները պիտի պարտադրէ որ լաւ խորհին միանալէ առաջ այն մարդուն, զոր կը կարծեն թէ կը սիրեն։

ՁԱՒԱԿ ՈՒՏԵՆԱԼԸ ՊԵՐՃԱՆՔ Է

Ուրիշ մը կ'ընդվզի.—Սաւառնորդուհի մը, դերասանուհի մը, ճարտարագիտուհի մը ևն., ինչպէս կրնան որդեգրել զաւակ մը ունենալու պերճանքը... Պատրաստուած օրինագիծը կ'ըսէ որ կինը ունք ունի զաւակ ունենալու ինչ որ ալ ըլլայ իր զբաղումները։ Կը կարծեմ որ վերապահութիւններ պէտք են։ Բացարձակապէս արգիլել վիժումները, կը նշանակէ յաւիտենապէս յղի մնալու դատապարտել կինը։

Տարուան վեց ամիսը դերասանուհին, սաւառնորդուհին, ճարտարագիտուհին չեն կրնար այլեւս շարունակել իրենց աշխատութիւնը։ Պէտք է նկատի առնել այս անպատեհութիւնը։

ՄԵՐ ԿԱՐԾԻՔԸ ՓՈԽԵՑԻՆՔ...

Բաւական ատենէ ի վեր տարօրինակ գէպքեր տեղի կ'ունենան Կարմիր Խաչի հիւանդանոցին վիժումներու յարկարաժնին մէջ, կ'ըսէ բժշկապետ Տօքթ. Միլօսլաւսքի։

Նախ զգալիօրէն նուազած է վիժումներու համար արձանագրուած կիներու թիւը։ Յետոյ, յաճախ կը պատահի որ կը հեռաձայնեն մեզի. «Ջնջեցէք անունս, այլեւս չեմ ուզեր վիժեցնել, կը նախընտրեմ զաւակ մը ունենալ»։

Այսպէս է որ հացագործութեան աշխատաւորուհի Մարիա Յէզաօք Լիսաօվա, որու ամուսինը կ'աշխատի Յէրժինսկիի գործարանին մէջ, ջնջել տուած է իր անունը։ Արդէն իսկ հեռաձայնեցի ամուսնիս—բսաւ—,ամուսինս և ես փոխեցինք մեր մտադրութիւնը։ Զաւակ մը կ'ուզեմ ունենալ։ Կարդացինք ն՝ր օրէնքին պատճէնը և հասկացանք որ պետութիւնը պիտի օգնէ մեզի փոքրիկ մը մեծցնելու համար։

Դերասանուհի Շէվչուք որ կը հեռանար հիւանդանոցէն իր վիժումէն յետոյ, բացագանչեց.—Այս կինը իրաւունք ունի, այլեւս ես ալ զաւակ պիտի ունենամ...

ՀԱՊԱՂ ՈՒՍԱՆՈՂՈՒՀԻՆԵՐԸ

Ուսանողուհին կրնայ առարկել վիժումի օրէնքին, յայտարարեց ուսանողուհի Ամիրնօվա։ Անկեղծօրէն խոստովանինք որ, բազմաթիւ ուսանողուհիներ վիժումի դիմած են, այլապէս չպիտի կրնային շարունակել իրենց ուսումը։

Ս Լրնօվա կը պատմէ թէ ինչպէս կորնցուց զաւակը, որ մեռաւ անհրաժեշտ խնամքներու պակասէն։ Ուսանողուհի Օպիէրքովիչ նոյն համոզումը ունի։ Եթէ հայրը և մայրը ուսանողուհիներ են, կ'ըսէ, անոնց կենսաթոշակը չպիտի բաւէ միանգամայն շարունակելու ուսումը և մեծցնելու իրենց զաւակը։ Եւ չպիտի կրնան ապրիլ գիշերօթիկ վարժարանին մէջ։ Ուրիշ ուսանողուհիներ ասկայն, կ'ըսեն որ թէեւ դժուար բայց կարելի է մայրութիւնը, մանաւանդ շնորհիւ պետութեան աջակցութեան։

ԱՅՐԻ ՄԸ ԿԱՐԾԻՔԸ

Ամուսնացած, հինգ տարու զաւակի մը տէր, կ'աշխատիմ 1929է ի վեր ճարտարագէտի հանգամանքով և կարեւոր պաշտօն մը ունիմ։ Հակառակ եմ դիտնական վիժումներուն և ուրախ եմ որ օրինագիծը ազատ վիճաբանութեանը ենթարկուած է բոլոր աշխատաւորներուն։ Վիժումին օրինական ըլլալէ դադրումը նեղ դրութեան կը մատնէ կինը, որ չուզեր զաւակներ ունենալ։

Երբ ծնելիք զաւակը կը բաղձացուի ամուսիններուն կողմէ, լաւ։ Բայց երբ չեն ուզեր, ասիկա որքան զաւկի, նոյնքան իր ծնողքին համար տառապանք մըն է։ Վիժումներու բացարձակ արգիլումը երիտասարդութիւնը անաւոր տագնապի մը պիտի ենթարկէ, այն է խուսափիլ սեռային յարաբերութենէ կամ կաշկանդուած ապրիլ։ Այն ատեն գազանի վիժումներ տեղի պիտի ունենան որոնք չատ աւելի վտանգաւոր են կնոջ առողջութեան համար։

Քաղեց՝ ՖԷՄԻՆԻՍԹ

ԼՈՒՐԵՐ Խ. ՀԱՅԱՍՏԱՆԷՆ

ՅԱՍՄԻԿԻ ՅՈՒԲԵԼԵԱՆԸ

Դերասանուհի Յասմիկի յուբելեանը տօնուած է Խ Հայաստանի մէջ։ Յասմիկ ծնած է 1883ին Հին Նախիջեւանի մէջ, զեղջուկ ընտանիքէ մը։ Յասմիկ ի մէջ այլոց անզուգական խաղարկութեամբ մը կատարած է Շուշանի դերը «Պէսպ»ային մէջ։ Մեծանուն դերասանուհին այս առթիւ դերակատարած է «Ամպրոպ»ի մէջ բուռն ծափեր խլելով։

Մոսկուայի պետական թատրոնի վարիչ Մելիք Փաշայեան Երեւան գացած է կազմակերպելու համար «Բ՝ամէն» և ուրիշ օփէրաներու ներկայացումը և շարք մը նուագահանդէսներ տալու համար։

ԵՐԿՈՒ ԶԲՕՍԱՆԱՒ՝ ՍԵՒԱՆԻՆ

Ֆրանսահայ ներգաղթողներուն կողմէ տարուած երկու զբօսանաւերը Սեւան փոխադրուած են։ Իւրաքանչիւրը ունի սառնարան, լուացարան և խոհանոց։ Իւրաքանչիւրը նաւ կրնայ 12 ճամբորդ առնել և ժամական 60 քիլոմէթր արագութիւն ունի։

ԱՐԴՒԻՆԱԲԵՐՈՒԹԻՒՆԸ

Երեւանի և Մեղրիի գործարանները այս տարի 13 միլիոն տուփ պատրաստելու պիտի պատրաստեն, որոնցմէ 4 միլիոն տուփ պտուղի, 3 միլիոն՝ լոլիկի 6 միլիոնը՝ բանջարեղէնի համար։

*** Մոսկուայի փաստաթղթերու չինութեան համար, Հայաստան այս տարի 1000 խորանարդ մէթր զուլնաւոր և սեւ մարմար պիտի դրկէ։ Յարգ 73 խորանարդ մէթր դրկած է։ Մաս օրէն 58 խորանարդ մէթր գունաւոր մարմար եւս պիտի դրկուի։

ԵՐԵՒԱՆԻ ԲՆԱԿՉՈՒԹԻՒՆԸ

Մայիս 1ին կատարուած վիճակագրութեամբ մը Երեւանի բնակչութիւնը 141,936 հոգի է, որուն 94,243ը չափահաս, 47,719ը անչափահաս է, Յունվար 1է Մայիս 15, գոնդասն չրջաններէ քաղաքներէ Երեւան եկած են 12,293 հոգի, իսկ հեռացած 9064 հոգի։

*** Ֆրանսահայ ներգաղթողները արտակարգ ընդունելութեան արժանացած են Երեւանի մէջ։ Հայաստանի վարչապետը անձամբ դիմաւորած է զանոնք։ Փոխադարձ սիրալիր ճառեր արտասանուած են։

ՈՒՐԻՇՆԵՐՈՒ ԿԱՐԾԻՔԸ

Ի՞ՆՉՊԻՍԻ ՄԷԿՆ Է "ԱԶԳԱՐԱՐ"Ի ԽՄԲԱԳԻՐ Պ. ՄԱՆՈՒԿ ԱՍԼԱՆԵԱՆ

(ԻՐ «ՊԱՐԿԵՆՇՈՒԹԵԱՆ ՀՐԱՒԷՐ»ԻՆ ԱՌԹԻՒ)

Ազգային մը, որ երկար տարիներ անդամակցած է Տնտես. Խորհուրդին ու Կանոնագրին, կանոնաւոր ընթերցող մը եղած է «Ազգարարի», և Պ. Մանուկ երբ յիշեալ ազգայինը ո՛եւէ գրութիւն (առնատրակ դիտողութիւն) դրկէ իր թերթին հաճոյքով տեղ կուտայ, «նկատի ունենալով յօդուածագրին անաչառ դատողութիւնը և ողջմտիտ ժողովականի հանգամանքը», հետեւեալ կարծիքը յայտնած էր Պ. Մանուկի մասին, 3–4 հոգիի ներկայութեան, քարեկամի մը գրառեալը, 1930ին, երբ հարց տրուեցաւ իրեն թէ ի՞նչ կարծիք ունի «Ազգարարի» խմբագրին մասին.—

— Մի՛ գրէր Կեդրոնականի դէմ (իմա՛ իր պաշտօնավարած չրջանին), մի՛ գրէր Տօքթ. Մանուէլեանի դէմ(*), անպէտ ազգը կողոպտէ, Մանուկին հա՛գը չէ։

Նոյն ազգայինը, 1931ին իր այս կարծիքը նոյնութեամբ կրկնած էր. և երբ իրեն յիշեցուցին թէ, անցեալ տարի արդէն նոյնը ըսած էր, աւելցուցած էր.

— Ոչ թէ մէկ տարի, այլ տասը տարի ալ անցնի, նոյնը կրնամ կրկնել։

Աւելորդ պիտի ըլլար դիտել տալ թէ, «Ազգարար»ի խմբագրի մասին դեռ 930ին և գուցէ աւելի կանուխ յիշեալ ազգայինի կազմած այս կարծիքը որքան բացարձակ ճշմարտութիւն, նոյն իսկ տեսակ մը մարգարէացում կը դառնայ լոյսին բերելու Մանուկ Ա լանեանի հանրային չահերու մասին ըմբռնումն ու վերաբերումը։

Իսկապէս, մեր ազգ. մատակարարական գործը, առաւելապէս 2—3 տարիէ ի վեր կողոպտի չրջանի մը մէջ կը գտնուի, և Պ. Մանուկ Ասլանեան, որ միշտ կը գրէ ու կը խօսի միմիայն «առ ի պաշտպանութիւն ազգ. չահերու», ոչ միայն լռութիւն կը պահէ, այլ նոյնիսկ կը փառաբանէ այդպիսի անձեր, որոնք չատ հաւանաբար վաղը հրապարակաւ պիտի խարանուին որպէս կողոպտիչներ։

Յիշեալ ժողովականը, կ'երեւի իր այս ճշգրիտ և բիւրեղացած համոզումը գոյացուցած է Պ. Մանուկի այն հրատարակութիւններէն, եղած ի՛նչ ինչ խնդիրներու մասին, զորս ինքը իր պաշտօնին բերումով խորապէս քննած և անոնց

(*) Անմիջապէս յայտնենք որ, Մ. Ասլանեան իր թերթին մէջ չատ անգամ անհեղիօրէն և վրան-բաց կերպով Տօքթ. Մանուէլեանի մասին ըրած ներքոզական հրատարակութիւններով — որոնց երբեք պէտք չունի Տօքթորը — պարզապէս «արջի ծառայութիւն» մատուցած է և այն համոզումը ներշնչած ընթերցողին թէ՝ մղուած է «երախտագիտական տուրք մը մատուցանելու» փութկոտութենէն։ Ն.

ԵՐԲ ՎԵՐՋ ՊԻՏԻ ԳՏՆԷՆ

ՓՐՕՖ. ՃԷԼԱԼԻ "ԵԼՈՅՔ"ՆԵՐԸ

Պէյօղլուի Թաղ. Խորհուրդի վերջին նիստին, Ժողովին ատենապետ Փրոֆ. Ճէլալ, վերատին ամբաստանեցաւ թէ կը դիմէ իր սովորական դատարկելուն այնքան յուսմամբ զբաղեցուցած էր Ժողովը, և խնդիրը ստացած էր իր լուծումը։ Հակառակ փրոֆէսէօրին բացատրութեան։

Ահա նոյն խնդիրն է որ կրկին սեղանի վրայ բերած է Ժողովին ատենապետը, անբմբռնելի թէ ինչ նկատումներէ դրդուած, և պատճառաբանելէ որ բաղձացուած ձեւով չծուռտրուի խնդրին։ Բայց իր մտախոհ ընկերներն իսկ դիտել տուին թէ նախապէս, որոշած էին զէն այս տարի ո՛և է փոփոխութիւն չկատարել։

Այս խիստ տրամաբանական ժուռէն ազդուած, մեր ատենապետը կը դիմէ իր սովորական դատապարտելիքին, այն է յայտարարելով թէ կը հրաժարի։

Բայց եղած դիմումներու վրայ ինչպէս միշտ, այս անգամ ալ փրոֆէսէօրը կը բարեհաճի հանել իր հրաժարականը և դառնալ իր աթոռին, կ'ուրեւի չզրկելու մեր թաղեցին իր այնքան օգտակար ծառայութիւններէն...

Իսկապէս անգտանելի մարդիկ են Պէյօղլուի մեր թաղական ներդրները։։

ԲԱՐԵԳՈՐԾԱԿԱՆԻ ՅՕԱՄԵՍԻ

ՊՈՒՔՐԷՇԻ ՄԷՋ

Այսօր Կիրակի, Պուքրէշի «Մատաէր Թաֆէլ»ի սրահին մէջ կ'ունենայ Բարեգործականի հայ յոբելենական հանդէսը, խաղաղութեամբ թեմ. առաջնորդ Յուսիկ արքեպս.։

Այս առթիւ կը խօսին Յուսիկ արքեպս., հայազգի նախկին Պ. խարտոր Պ. Թրանքու Եայ՝ Պէրպէրեան և Բարեգործականի Պալքաններու գործիչ Պ. կ. Նիկեան։

էութեանը ծանօթացած է. «Ազգարար»ի խմբագիրը, որոնցմէ վ ն ճշմարտութեան հակառակ կերպով ներկայացուցած է ինդիրները, իր ընթերցողներուն պարզապէս խեղաթիւրելով զուութիւնները։

Եւ ահա այս անձն է որ կեչտութենէ կը ճառէ...

ՆԵՐԿԱԾ ՄԸ

(*) Մենք երբեմի ժողովականին անունը չտուինք, այդ նախապէս զինքը տեսնելով նուիրելու համար թէ ոչ ան ծանօթ է իր մոզումները բացարձակօրէն գիտակցութեամբն ու քաղաքական արիութեամբը։ Բայց Ասլանեանի համար այնքան փանցիկ է յիշեալ ժողովականը գրութեան բերումով, որ քրքրուողներ կրնան «Ազգարարի» խմբագրին դիմել հասկնալու թէ ո՞վ է իր մասին այսքան գրիտ կարծիք յայտնողը։

ԱՐԵՒԵԼՔ

«ԱՐԵՒԵԼՔ»Ի ԹԵՐԹՕՆԸ — ԹԻՒ 52 —

ՐԷՃԱՏ ՆՈՒՐԻ

ԻՐԻԿՈՒԱՆ ԱՐԵՒԸ

Թարգմ. Գ. ՀՐԱՆՏ

Ա. ՄԱՍ

— 25 —

Արեւը մարը մտած էր արդէն երբ կառքը Ջաղ-ցքները անցնելով զէպի ագարակ տանող զառիվերը ելլել սկսաւ։ Զատազանց հանդարտ էր օդը, տերեւ մը իսկ չէր երեւար։ Հեռուն չոգենաւի թեթեւ ծուխէ մը ուրիշ բան չէր երեւար։ Անձայրածիր անապատի մը տպաւորութիւնը գործող միապաղաղ, անգոյն և ժգոյն ծով մը։ Մայրամուտի վերջին ցոլքերը առանց ցոլացում մը առաջ բերելու ծովուն վրայ, մեր չուրջը գտնուող չորացած ուռենիների տերեւներուն թեթեւ վարդագոյն մը կը տարածէր։

Քանի կառքը կը յառաջանար, այնքան կը խառնային ծառերը և ստո եբները կը մեծնային։

Գրեթէ գիշերային մթութեան մէջ ագարակ մտանք։

Կիլիւզար գալիա որ կաչաղներուն հետ ծովու ճամբով ագարակ եկած էր, դրան առջեւ մեզի կ'սպասէր։ Աւերակ պատ մը, որուն վրայ փուշեր ու տատասկներ բուսած էին, մեր առջեւ փայտէ հին դուռ մը կը բանար, այս դրան ճիշդ քովն ալ բարձր նոճի մը կար,

Որքա՜ն իրաւացիօրէն Կիլիւզար գալիա այստեղը հեռու էն դեռեզմանատան նմանցուցած էր։ Արդէն յունական այս հին վանքին մէջ քանի մը գերեզման ալ կար։

Դոնէն մտած ատենս զարմանալի զգայնութեամբ մը կանգ առի և եռիս դիտեցի երկարօրէն։ Այնպէս կը կարծէի որ այս դուռը բաժանման կէտը կը կազմէր իմ հին ու նոր կեանքիս միջեւ։

Պարտաւոր էի հոս մնալ մինչեւ կեանքիս վերջը։ Հոս, ուր ստիպուած էի սիրելու վարժուիլ, գէշ ժամու մը մտա կը զորձէի։

Այս դուռը կ'առանջնորդէր այն ներքին պարտէզը որուն մէջ կը գտնուէր բուն չէնքը։ Հայրս գրեթէ անփոփոխ պահած էր չէնքին այս մասը. նոճիներով լի մթնշաղ պարտէզ մը և ստորնայարկը կարմիր աղիւսով չինուած հին, փայտաշէն չէնք մը...։

Այս չէնքին մէջ հայրս կարգ մը պզտիկ փոփոխութիւններ ըրած էր բնակելի վիճակի մը մէջ գնելու տաքիան։ Ցուռը, իր ցած ձեւզունով, փոքր սենեակներով ու անցքերովը, ինչպէս նաեւ խիստ փոքր պատուհաններովը իր վանքի կերպարանքը չէր կորսնցուցած։ Իր մթնոլորտին մէջ խունկի բուրում մը կար որ երբեք չէր երթար։ Հակառակ անոր որ Շիւքրան մը-տաղրած էր այստեղ լաւատես ըլլալ ամէն ինչի հանդէպ, չկրցաւ ծածկել իր յուսախաբութիւնը և ըսաւ.

— Այնպիսի տեղ մը ուր մարդ ակամայ վախ կ'զգայ ուժով քալելու և բարձրաձայն խօսելու։

— Լոյս աչքով եթէ դիտես կը յուսամ որ սիրես Շիւքրան, պատասխանեցի, արդէն մենք հոս եկանք յեղաշրջում կատարելու, կամաց կամաց կը փոխենք ամէն ինչ։

Կամաքաւոր պատուհանները հատ փայտէ փեղկերով փակուած սենեակի մը մէջ ընթրեցինք։

Հօրս ժամանակէն մնացած պատի ժամացոյցին ձայնէն զատ ոչ մէկ չչուկ...։

Ճաշէն ետքը Շիւքրանին առաջարկեցի քիչ մը պտտիլ պարտէզը, նախապէս օգին խտութիւնը ստարկելով հաւանութիւն չյայտնեց։ Կ'զգայի թէ այս օտար տեղը վախ կ'զգայ մութէն, բայց ընդհակառակը իմ մէջս ալ կարծես հիւանդագին փափաք մը ծնունդ առած էր պարտէզը տեսնել գիշերի խաւարին մէջ թաղուած վիճակով և չուրջի գերեզմանատունին առանձնութեանը դառնութիւնը ըմբոշխնել իր ամբողջութեանը մէջ։

— Այս տեղուանքի օդը վնասակար չէ մարդուս, ըսի, այսուհանդերձ մի գար եթէ կ'ուզես, ես քիչ մը օդ առնելու կարիքը ունիմ։

Շիւքրան այլեւս համոզուած էր որ կարելի չէ իմ մտադրութենէս չեղեցնել զիս, ուստի ակամայ հետեւեցաւ ինծի։ Նախ պտտեցանք նոճիներուն մէջէն անցնելով, պարտէզին խորը ելլելով մէջը դիտել սկսանք։ Ուազանին անշարժ ու խաւարը, որ իւղոտած երեւոյթը ունի ճիւղերով և զարմանալի ձեւերով տացած մամուռով պատուած Ցանկարծ ձեռքիս տակէն քար մը ինկաւ, ջուրը խրեցաւ ու խորունկ ձայն մը հանելով ուեցաւ։ Մամուռներուն տժգոյն լոյսեր բացուեցան ու ձեւերով լոյսի չրջանակներ ցան ջուրին մակերեսին մէջ։ Քարը մեռած ջուրերուն մէջ սունակութիւն դրած էր, անշարժութիւնը չէր գանար զանը։ Գորտեր և օձի նմանող գանիներ սկսան երեւան գալ։ Կարծես աւազանի չրջապատին բունակ խեցիներ ու փէին ջուրին մէջ։

ԲԱՌԱՅՈՒԹԻՒՆ ԵՒ ԳՐԱԿԱՆՈՒԹԻՒՆ

Ինչպէս հաղորդած էինք, Սովէթ կառավարութիւնը պատրաստած է օրինագիծ մը, որ կ'արգիլէ գիտուն-մասնաւոր վիժումը Միութեան սահմաններուն մէջ և կը ջնջէ 1920 նոյ. 18ի հրամանագիրը, որ կ'օրինականացնէր վիժումները։

Սահմանադրութեան նոր օրինագծին նախաբանին մէջ կը բացատրուի որ, 1920ին Լենինն հրապարակայնացուած էր թէ ժամանակաւոր էր այս հրամանագիրը, որ կնոջ կարելի՛ութիւն կուտար մասնակցիլ ընկերային յառաջդիմութեանց առանց մասնագիտութիւնը ունենալու մայրական զգացումին, որ իրեն պիտի պարտադրէր իր զաւակները մեծցնելու հոգը՝ դէս դրամատիրական չարիքներ տառապողով ընկերութեան մը մէջ։

Բայց Ա. Միութեան մէջ կեանքի պայմանները տակաւ առ տակաւ բարելաւուած ըլլալով, սովէթ կառավարութիւնը կը կարծէ որ գիտնականներու վիժումները—յաճախ վտանգաւոր առողջութեան—պէտք է արգիլուին, այսուհետև ընդհանուր բարօրութիւնը թելադրելով Ռուսիոյ մէջ ծնած բոլոր զաւակներուն գոհացուցիչ ուսում մը տալու։

Միւս կողմէ, նոր օրինագիծը կը նախատեսէ չինութիւնը բազմաթիւ մայրանոցներու, մանչ աշակերտներու են, ու խստիւ կը պատժէ այն հայրերը, որոնք չեն մատակարարուիր իրենց հայրական պարտականութիւններով։

Սակայն և այնպէս սովէթ կառավարութիւնը գործադրելէ առաջ այս օրինագիծը, ժողովուրդին կարելութիւն տուած է ազատօրէն իր կարծիքը յայտնելու անոր մասին։ Ասոնցմէ կը տանք այս մասին սովէթ մամուլին մէջ յայտնուած մէկ քանի կարծիքներ։

ԶԱՒԱԿՆԵՐՈՒ ՀԱՄԱՐ ԳՈՐԾՆ ՁԵՄ ՁՈՂԵՐ...

Հաճելի է զաւակներ ունենալ, կ'ըսէ աշխատաւորուհի Նինա Էրլօվա, բայց կամովին և այն ապահովութեամբ թէ առանց զբաղանքներու պ'ապի կրնաս մեծցնել զաւակներդ։ Բայց երբ պարտաւորիլ կը դանայ զաւակներ ամբողջ բանակ մը ունենալ... դժբաղդութիւն մըն է։ Մէկ կամ երկու զաւակներ կարելի է մանկամսուր մը դնել, բայց երբ ամէն տարիքէ եօթը զաւակներ ունենաս, որոնցմէ մին պէտք է երթայ նախակրթարան, միւսը մանկապարէզ ելլէ, և մայրը պէտք է բոլոր ին ուտելիք տայ, լուայ քընացնելու համար օրէ գանոնք, այլեւս չի կրնար աշխատիլ, քանի որ մէկ վայրկեան իսկ ազատ չէ։ Ասիկա կը նշանակէ կինը վերստին տունը փակել։

Կինը լաւ կերպով պիտի կրնայ ապրիլ որքան ատեն որ չէ ամուսնացած։ Անգամ մը որ ամուսնանայ, միմիայն չորերով, արցունքներով զբաղելու պիտի դատապարտուի և այս կերպով առանց դրամի պիտի մնայ։ Օրինագիծը իր առաւելութիւնները ունի, քանի որ լրջօրէն նկատի կ'առնէ ամուսնութիւնը, բաց կանխասաս է սրգիլել վիժումները։

ԱՍ Ի՞ՆՉ ՅՈՒՆՏԵՍՈՒԹԻՒՆ...

Ահա թէ ի՞նչ կը պատասխանէ աշխատաւորուհի Զինաիտա Փաթսէվա իր պաշտօնակցուհիին այս յոդեւոր խօսքերուն.—

Ձեր չորրջը չատ մութ կը թեսնէք, Նինա Էրլօվա։ Ի վերջոյ ի՞նչ է կինը, որ չուզեր զաւակ ունենալ։ Ձեր չորրջը նայեցէք անդամ մը։ Արդեօք չեն գրաւիր մեր բոլորովս։ Որքա՜ն հիւանդանոցներ, որքան մանկամսուրներ կան։ Եւ երբեք մի մտնաք որ բժիշկները նե կայիս ծննդաբերութիւնները նուազ ցաւագին դարձուցած են

Կ'ըսէք որ կինը, իր ամուսնութենէն յետոյ միմիայն չորեր և արցունքներ պիտի տեսնէ։ Ի՞նչ սարսափ։ Ինչո՞ւ կ բնել որ մեզ կ'ուզեն յետադիմութեան մատնել։ Լենին բան էր որ, մեր մտքերը իրաքանչիւր խոնարհուհի պէտք է կարող ըլլայ վարելու պետութիւնը։ Կը կարծէ՞ք որ մեր բոլոր սաւառնորդուհիները, մեր բոլոր կին անկարգելով ցանկացողները, մեր բոլոր կին ճարտարագէտները երբեք պէտք չէ ամուսնանան, եթէ չեն ուզեր լրել իրենց ասպարէզը։ Ա՛չ, հազար անգամ ոչ։ Մէկին ալ, միւսին ալ կարելի է ի գործ գնել։ Սովէթ տասնեակ հազարաւոր կիներ ապացուցած են այս պարագան։ Վերջերս մեր գործարանին քանի որ հիներէն մին կ'ըսէր ինծի.— Եթէ տասնհինգ զաւակներ աշխարհ բերեմ, ո՞ւր պիտի կրնամ բնակեցնել զանոնք, երբ մենք բնակարան չունինք։» Բայց քսան տարի պէտք է տասնհինգ զաւակներ աշխարհ բերելու համար։ Եւ մեր քաղաքները օրէ օր կը յառաջդիմեն։

ԴԵՐԱՍԱՆՈՒՀԻ ՄԸ ՈՐ ԳՈՀ Է...

Ուրախութեամբ է որ կ'ողջունեմ նոր օրինագիծը, կ'ըսէ գեղեցիկ դերասանուհի մը։ Ան մեզ կը խոստանայ բարելաւումներ, մայրերու և զաւակներու կացութեան մէջ։ Դերասանուհիներու մեծամասնութիւնը կը վախնայ որ մայրութիւնը գիրենք կը հեռացնէ բեմէն։ Բայց կեանքը տակաւ կ'անհետացնէ իր վախերը և կը ճանչնամ բազմաթիւ արուեստագիտուհիներ, որ զաւակներ ունին.— Փրէպրա Ժէնոքայա, Վէրպիցքայա, Քալէվարօվա ևն։ Ես որ 13 տարիէ ի վեր կը խաղամ Օփէրայի մէջ, մեծցուցած եմ զաւակ մը որ հիմա 14 տարեկան է։ Կը կարծեմ որ կին մը աւելի կը վախնայ զաւակ ունենալէ երբ գէշ ընտրած է իր ամուսինը։ Վիժումներու արգիլումը կիները պիտի պարտադրէ որ լաւ խորհին միանալէ առաջ այն մարդուն, զոր կը կարծեն թէ կը սիրեն։

ՁԱՒԱԿ ՈՒՏԵՆԱԼԸ ՊԵՐՃԱՆՔ Է

Ուրիշ մը կ'ընդվզի.—Սաւառնորդուհի մը, դերասանուհի մը, ճարտարագիտուհի մը ևն., ինչպէս կրնան որդեգրել զաւակ մը ունենալու պերճանքը... Պատրաստուած օրինագիծը կ'ըսէ որ կինը ունք ունի զաւակ ունենալու ինչ որ ալ ըլլայ իր զբաղումները։ Կը կարծեմ որ վերապահութիւններ պէտք են։ Բացարձակապէս արգիլել վիժումները, կը նշանակէ յաւիտենապէս յղի մնալու դատապարտել կինը։

Տարուան վեց ամիսը դերասանուհին, սաւառնորդուհին, ճարտարագիտուհին չեն կրնար այլեւս շարունակել իրենց աշխատութիւնը։ Պէտք է նկատի առնել այս անպատեհութիւնը։

ՄԵՐ ԿԱՐԾԻՔԸ ՓՈԽԵՑԻՆՔ...

Բաւական ատենէ ի վեր տարօրինակ գէպքեր տեղի կ'ունենան Կարմիր Խաչի հիւանդանոցին վիժումներու յարկարաժնին մէջ, կ'ըսէ բժշկապետ Տօքթ. Միլօսլաւսքի։

Նախ զգալիօրէն նուազած է վիժումներու համար արձանագրուած կիներու թիւը։ Յետոյ, յաճախ կը պատահի որ կը հեռաձայնեն մեզի. «Ջնջեցէք անունս, այլեւս չեմ ուզեր վիժեցնել, կը նախընտրեմ զաւակ մը ունենալ»։

Այսպէս է որ հացագործութեան աշխատաւորուհի Մարիա Յէզաօք Լիսաօվա, որու ամուսինը կ'աշխատի Յէրժինսկիի գործարանին մէջ, ջնջել տուած է իր անունը։ Արդէն իսկ հեռաձայնեցի ամուսնիս—բսաւ—,ամուսինս և ես փոխեցինք մեր մտադրութիւնը։ Զաւակ մը կ'ուզեմ ունեն

ԱԹԱԹԻՒՐՔԻ ՊՏՈՒՑՏՆԵՐԸ

Աթաթիւրք նախընթաց օր կէս յետոյ «մոթէօր-պոթով» մը որ ինքնաշարժ ինք կը վարէր, քաց ծուռն վրայ մօտ ժամ մը չրջագայեցաւ է։ Ցետոյ նաւակի մը մէջ նստելով Թիավարած ու Սարիքամիշ ցատաք ելած է։

Բլաժին սրճարանին մէջ միջոց մը անցուցեր մինչ նաեւ յետոյ «Սարիքամիշ» պանդոկին պատշգամբը նստած, սուրճ մը առած և իրիկուան ժամ հինգին իր ծովահայեաց վիլլան վերադարձած է։

Աթաթիւրք նոյն գիշերը ճաշի մօտ դրած է, իր կարգ մը ընկերները, որ եկած էին իրենց մեծամասնութիւնը յայտնելու։

* * * Աթաթիւրքի Իզմիթ մուտք գործելուն տարեդարձին առթիւ, նախընթաց օր Իզմիթի մէջ մեծ հանդէս մը տեղի ունեցաւ։ Այս առթիւ կարգացուած է Աթաթիւրքի Իզմիթի մէջ արտասանած ճառը։

ԿՈՒՍԱԿԱԼ

ՄՈՒՀԻՏՏԻՆ ԻՍԹԻՒՆՏԱՂ ԻՍԹԱՆՊՈՒԼԻ ՇՐՋԱՆԻ ՀԱԼՔԻ ՆԱԽԱԳԱՀ ԵՂԱԻ

Կառավարութեան և կուսակցութեան ալ աւելի սերտ գործակցութեան մասին հաստատուն նախապէս արուած որոշման, Իսթանպուլի կուսակալ Մուհիտտին Իւսթինտաղ Իսթանպուլի շրջանի Հալքի Նախագահ դարձաւ։

Ասանայի երեսփոխան Հիլմի Եր, Իսթանպուլի շրջանի նախագահն կիներէն։

Մուհիտտին Իւսթինտաղ նախընթաց օր ժամը 11.30ին կուսակցութեան կեդրոնը գնաց ընդունելու շրջանային նախագահի պաշտօնը։

Նախ՝ին նախագահը անոր փոխանցեց նախագահութեան պաշտօնը։ Անգարայի կուսակալն ալ ՀԸՐԿ-ի շրջանային նախագահի պաշտօնը ընտրուած է։ Հալքի շրջանային նախագահներու միջեւ երեքշաբթի օր գումարում մը նախատեսուած է Անգարայի մէջ։ Այս գումարման պիտի մասնակցին 24 կուսակալներ որոնց հրաւանագիրներ պիտի տայ ներքին գործոց նախարար Շէնքրիլ Գայայի։

Երրորդ գումարումը տեղի պիտի ունենայ Թրակիոյ մէջ։

ԳԱՐԱԿԷՕԶԵԱՆ ՈՐԲԱՆՈՑԻ ԱՅՍ ՏԱՐՈՒԱՆ ՇՐՋԱՆԱՒԱՐՏՆԵՐԸ

Գարակէօզեան Ազգ. Որբանոցը այս տարի ունեցած է 13 շրջանաւարտներ, որոնք են՝

Տիգրան Սարայտարեան, Ռուբէն Գալիճեան, Համազասպ Պէյլէրեան, Օնոնիկ Գուշագրգեան, Արամ Տանիանեան, Արայ Տումանեան, Պերճ Հաճընլեան, Մանուկ Պեսիկեան, Աբչալիր Զաքարեան, Յարութիւն Գրիգորեան, Գրիգոր Մուրատեան, Յովհաննէս Պօղոսեան, Միրայր Կլամեան։

ՀԱԶԱՆԱՒՈՐ կոփամարտիկ ՇԵՒՔԻ «ՆՈՔ—ՍԱՒԹՈՎ» ՊԱՐՈՒՐԵՒԹԵԱՆ ՄԱՍԻՆ

Հ. Նեւ—Եօրքի մէջ սեւամորթ կատաղի հակառակորդը ժօէ Լուիզը։ Շմէլինկի կինը Ֆրանսայի դերասանուհի Անի Օնարան ներկայ գտնուած է այս մրցումին։ Հնդիկ երիտասարդ սաւառնորդ մը, որ կը կոչուի Տապուբ Ալի Հան դիր օգնաւով մը Տէլհիյէ եէշիլկէ։ Երկու։ կայանը եկած է պիտի մեկնի։

ԱԶԳ. ՀԻԻԱՆԴԱՆՈՑ

Հոգաբարձութիւնս չնորհակալութեամբ կը ծանուցանէ թէ Տէր և Տիկ. Աւետիս Սարաֆեանէ ստացած է 25 ոսկի ի նպաստ Հիւանդանոցիս իրենց զաւկին ամուսնութեան առթիւ։

ԿԷՏԻԿ ՓԱՇԱՅԻ ՄԵՍՐՈՊԵԱՆ ՎԱՐԺԱՐԱՆԻ

ի նպաստ շքեղ ցերեկոյթ Այսօր, ժամը 9.30ին

ԱԶԱՔ ՍԻՆԷՄԱՅԻ ՄԷՋ

պիտի ներկայացուի

ՊԷՊՈ

եւ այլ Ֆիլմեր

Պիտի երգուին նաեւ Մենեմրգներ

Մանրամասնութիւնք ձեռքի յայտագրերու մէջ

ԱՇԽԱՏՈՒԹԵԱՆ ՕՐԷՆՔԸ

Գործադուլ.— Գործէ խմբովին ճամբուիլ։ Գործադուլը արգիլուած է։ Նոյնպէս փաթրօնին արգիլուած է իր աշխատաւորները խմբովին ճամբել (լօքաութ)։ Մինչեւ 50 գործաւոր ունեցող գործարաններէն 10 հոգիի, 50—500 գործաւոր ունեցողներէն մէկ հինգերորդին, իսկ աւելի թիւով գործաւոր ունեցողներէն 100 հոգիի պայմաններու փոփոխութիւն ապահովելու նպատակաւ՝ խմբովին գործէն բաժնուիլը գործադուլ (կոէլ) կը նկատուի։

Եթէ փաթրօնները, պայմանները փոխելու և նոր պայմաններ պարտադրելու նպատակաւ վերոյիշեալ թիւերով գործաւոր արձակեն, անոնց այս արարքը «լօքաութ» կը նկատուի։

Պայմաններու փոփոխութիւն պահանջուելու պարագային, գործաւորները իրենց մէջէն կ'ընտրեն առաւելագոյն 5 ներկայացուցիչ, որոնք խնդիրը փաթրօնին հետ համաձայնութեամբ կարգադրելու համար կը բանակցին։ Համաձայնութիւնը կը վաւերացուի երկուստեք ստորագրուած պայմանագրութեամբ։ Այս պայմանագրութիւնը գործատեղիին մէջ կը ցուցադրուի։

Վերը յիշատակուած թիւով գործաւորներ եթէ մինչեւ 48 ժամ ոեէ առարկութիւն չընեն, համաձայնութիւնը ընդունուած կը նկատուի։ Համաձայնութիւնը ի զօրու է մինչեւ 27 շաբաթ։

Եթէ գործաւորներու ներկայացուցիչներուն և փաթրօնին միջեւ համաձայնութիւն չգոյանայ, խնդիրը կը տեղեկագրուի պատկան պաշտօնատան, որուն մէջ ներկայացուցիչին ներկայութեան դարձեալ բանակցութիւններ կ'ըսկսին։ Եթէ համաձայնութիւն գոյանայ, համաձայնագիրը կ'ստորագրուի։

Եթէ համաձայնութիւն չգոյանայ, խնդիրը կը տեղեկագրուի տեղւոյն կուսակալին։ Այդ պարագային կը գումարուի իրաւարար ատեան մը, որ կը բաղկանայ կուսակալին նախագահութեամբ, ներկայ օրէնքին գործադրութեան հսկող պաշտօնեայէն, կուսակալութեան իրաւագէտ խորհրդականէն, և այս երեքին ընտիրք երկու չէզոք և վստահելի անձերէ։

Իրաւարար ատեանը կը հրաւիրէ երկու կողմերը և ի պահանջեալ հարկին վկաներ և մասնագէտներ կը կանչէ։

Իրաւարար ատեանը մեծամասնութեամբ որոշում կուտայ։ Այս որոշման դէմ մինչեւ 12 օր երկուստեք առարկութիւն ընելու իրաւունք տրուած է։

Առարկութեան պարագային, խնդիրը կը տեղեկագրուի Անգարա, օրէնքին գործադրութեան հսկող կեդրոնական պաշտօնատան,

Տնտես. գործավարը անմիջապէս կը հրաւիրէ բարձրագոյն իրաւարար ատեանը որ կը բաղկանայ Պետական Խորհուրդի Բ. նախագահներէն մէկուն նախագահութեամբ, Համալսարանի փրոֆէսօրէն, ներկայ օրէնքին գործադրութեան հսկող բարձրագոյն պաշտօնատարէն, անտես. գործավարութեան ուրիշ մէկ բարձր պաշտօնատարէն և դատական, անտեսական և ներքին գործավարութեանց իրաւագէտ խորհրդականներէն։

Բարձրագոյն իրաւարար ատեանին որոշումը վերջնական է։ Այս որոշումէն վերջ մինչեւ 26 շաբաթ միեւնոյն վէճին համար խնդիր չի կրնար յարուցուիլ։

Փաթրօնի հետ վէճի առթիւ գործաւորներուն խմբովին ներկայացուցած աղերսագիրները դրոշմի և ամէն տեսակ տուրքերէ զերծ են։

Ո և է գործարանի մը մէջ խմբովին վէճի առթիւ տրուած վերջնական որոշումները միեւնոյն շրջանի ուրիշ գործարաններու համար գործադրելի կրնան ըլլար գործավարներու խորհուրդին որոշումով։ Բացառիկ և ընդհանուր հանգամանք ունեցող վէճերը լուծելու համար, արտասովոր իրաւարար ատեան կրնայ կազմուիլ։

(Շար.)

Պաղեստինի հարցը եւ Անգլիա

ԳԱՂԹԱՑԻՆ ՆԱԽԱՐԱՐԸ ՊԱՇՏՊԱՆԵՑ ՀՐԵԱՆԵՐԸ

ԼՕՐՏ ՃՕՐՃ ԲՈՒՌՆ ԿԵՐՊՈՎ ՅԱՐՁԱԿԵՑԱՒ ԱՐԱԲՆԵՐՈՒ ԴԷՄ

ԼՈՆՏՈՆ, 20.— Խորհրդարանին մէջ գաղթային նախարար Օրմսպի Լօրէ խօսելով Պաղեստինի կացութեան մասին, ըսաւ որ գժուար է ազգու և արագ զին. գործողութեան մը անցնիլ խառնակիչներու դէմ, որոնք փոքր հրոսակախումբերու ձեւին տակ մասնաւոր բարիքային յարձակումներ կը գործեն։

Վերջերս զրկուած զին. ուժերը արգելք հանդիսացած են որ չարժումը ընդարձակի գլխաւոր քաղաքներու մէջ։ Նախարարը ներբողը հիւսած է հրեաներուն, ըսելով որ հակառակ ծայրայեղ գրգռութեան պահած են պահել իրենց պաղարիւնը։

Անգլ. կառավարութիւնը երբեք չպիտի չարժի կոյր ատելութեամբ։ Ամիջապէս որ հանդարտութիւնը վերահաստատուի անգլ. յանձնաժողովը անկողմնակալ քննութիւն մը պիտի կատարէ։ Ոչ մէկ փոփոխութիւն կարելի է կատարել իրերու ընթացքին մէջ, նախ քան յանձնաժողովին քննութեան։

Նախարարը արաբներէ և հրեաներէ պահանջած է հասկացողութեան գալ, քանի որ ապագան զիրենք կը միացնէ Պաղեստինի մէջ։ Անգլ. կառավարութեան միակ բաղձանքն է որ անոնք միատեղ ապրին խաղաղութեան և բարեկամութեան մէջ, ինչպէս նաեւ ամէն մեծ արդարադատութեամբ վարել Պաղեստինը։

ԼՕՅՏ ՃՕՐՃ ԿԸ ՅԱՐՁԱԿԻ

ԼՈՆՏՈՆ, 20.— Խորհրդարանի մէջ Պաղեստինի մասին գաղթային նախարարին յայտարարութենէն յետոյ խօսք առնելով Լօյտ Ճորճ կապակցութիւն գտաւ Պաղեստինի և Եթովպիոյ դէպքերուն միջեւ,

Բուռն կերպով յարձակեցաւ արաբներու ի Ջնաս հրեաներու բոլոր պահանջքներուն դէմ։ Պահանջեց որ հնդիկ գունդեր զրկուին չարժումը զսպելու համար։

Մ. Ամէրի պնդեց Պաղեստինի կենսական հանգամանքին շուրջ Անգլիոյ համար։ Մ. Լօքէր Լամբսն չեչտեց պատասխան մը հայթայթելու անհրաժեշտութիւնը ժողովուրդի մը, որու առջեւ կը փակուին բոլոր սահմանները։

ԱՐԱԲՆԵՐԸ ՀԻԱՁԹԱՓ ԵՂԱՆ

ԵՐՈՒՍԱՂԷՄ, 19.— Արաբ պետերը որոշեցին դադրեցնել ամէն ցոյց, սպասելով վիճաբանութեանց, որ տեղի պիտի ունենան կէս օրէ յետոյ Լոնտոնի խորհրդարանին մէջ։

Կարեւոր որոշումներու կը սպասուին։ Արաբ պետ մը հետեւեալը յայտարարեց։—

Այն ընթացքը որ պիտի բռնեն խորհրդարանին մէջ արաբական դատին հանդէպ, ամենամեծ հետեւանքները պիտի ունենայ։»

Սակայն և այնպէս կը հաղորդուի որ զինեալ հրոսախումբեր կը շարունակեն յարձակիլ ոստիկանութեան վրայ, որ հաստատած է թէ արաբ պատասխանատու պետեր զրգռուած են ծայրայեղ տարրերէ, մասնաւորաբար երկրին օտարականներէն։

Հետապնդումները վերսկսան արաբներու դէմ, որոնք կրակի տուին Լիտիայի օդանաւակայանը։

ՃԱՐԺՈՒՄԸ ՍՈՒՐԻԱ՝ ԱԼ ԿԸ ՏԱՐԱԾՈՒԻ

ՊԷՅՐՈՒԹ, 20.— Արաբները երէկ իբր համակրական ցոյց Պաղեստինի գործադուլ կատարող իրենց եղբայրներուն, քանի մը վայրկեան փակած են քաղաքին դուռները։ Պէյրութի թերթերն ալ օր մը չեն հրատարակուած։

Ադմկալի նիստ մը Ֆրանս, երեսփ. ժողովին մէջ

(Շար. Ա. էջէն)

Ցետոյ նախարարը ճշդեց որ 26 միլիառի ֆրանս. դրամագլուխ արտասահման խոյս տուած է և երեւան միլիառի պանքնոտներ խնայուած են, օրով 60 միլիառ ֆրանք կը պակսի ֆրանս. անտեսութեան մէջ։

Դալաղ արտասահման փոխադրուած դրամագլուխներուն, մինչեւ Յուլիս 15 պայմանաժամ տուած է, որպէս զի անոնց տէրերը յայտարարեն իրենց ունեցած դրամները։ Խաբէութեան զիմողներուն ինչքերը պիտի գրաւուին չյայտարարուած դումարներուն հաւասար արժէքով եւ քաղաքային ասպիճանազրկո մի պիտի ենթարկուին։

ԱՋԱԿՈՂՄԸ ԿԸ ԲՈՂՈՔԷ...

Նախարարին յաջորդ յայտարարութիւնները խզուեցան բուռն աղմուկով աջակողմեաններուն, երբ ամենածանր կերպով քննադատեց նախորդ կառավարութեանց եւմական նախարարները։

Զախակողմը բուռն կերպով ծափահարեց և նախարարին խօսքերը յանախակի կորսուեցան աղմուկի մէջ։ Մասնաւորաբար յատկանշական էին ողմկալի յարձակումները Լուի Մարէնի և Քիսաիի, որ ծաղրական բացագանչութիւններ ընդունեց համայնավարներէն։ Նախարարը սպառնաց ընդհատել նիստը վերահաստատելու համար հանդարտութիւնը։

Կատաղի եղաւ պայքարը, բայց ի վերջոյ կառավարութիւնը երկու ժամուայ մէջ տարաւ կարեւոր յաղթանակ մը ու քուէարկուեցաւ այն օրինագիծը, որ կը ջնջէ 1927ին Փուանքարէի կողմէ ֆրանս. դրամատան հետ կնքուած համաձայնութիւնը։ «Կառավարութեան ծրագիրը, որ արժեթուղթերու դրամատան վրայ 24 միլիառի վարկ մը կը բանայ, արժէքազրկումէ է։ Ահա այս կէտին վրայ դաձաւ վիճաբանութիւնը։ Աջակողմեանները ամբաստանեցին կառավարութիւնը իբրեւ երկիրը անանկացնելով արժէքազրկումի առաջնորդող։

Կառավարութեան հակառակորդները ամէն պերճախօսութեան միջոց ի գործ դրին, նոյն իսկ խզեցին ճառախօսները աղմուկներով ու բացագանչութիւններով։

Նախարար Օրիոլ սպառնաց վաւերաթուղթեր հրատարակել, իրեն նախորդներուն, ապօրինի զսպուածութեան մասին։ Բազմաթիւ ճառախօսներ խօսք առին։ Համայնավար Տիքլօ յայտարարեց.— «Պէտք է փրկել ֆրանքը»։

ՖՐԱՆՍԱ ԿՈՒՍԱԿԻՑ ՊԱՏԻԺՆԵՐՈՒ ՁՆՁՄԱՆ

ՓԱՐԻԶ, 19.— Դահլիճը լսեց արտաքին նախարարը որ պարզեց թէ կառավարութիւնը հաւատարիմ ըլլալով հաւաքական միութեան, պիտի մասնակցի Ազգաժողովի որոշման։ Նախարարը ըսաւ որ դէպքերու ընթացքը կառավարութիւնը կը մղէ ընդունելու պատիժներու ջնջումը։ Դահլիճը զբաղեցաւ հաւաքական ապահովութեան ամրացումը ձեռք բերելու կարելիութեանց մասին։

ՀՕԼԱՆՏԷ ՊԱՆՔ-ԻՒՆԻՆ N.V.,
կը կատարէ ու կը դիւրացնէ
գնումն ու վաճառումը ամէն տեսակ արժեթուղթերու
ԿԸ ԳՆԷ ԿԱՆԽԻԿ
Ամէն տեսակ օտար արժեթուղթեր եւ կտրոններ
ՄԱՍՆԱՒՈՐԱԲԱՐ ԽԻՍ ՆՊԱՍՏԱՒՐ
ԳԻՆԵՐՈՎ

6 ՊՈՂՊԱՏԷ ԼԱՄԲԵՈՎ

EMERSON

ՄԻԱԿ ԳՈՐԾԻՔՆ Է ՁՈՐ ԳՆԱԿ ԸԼԼԱԼՆՈՒԴ

ԵՐԲԵՔ ՁՊԻՏԻ ՁՂՁԱՔ

ՄԻՔԱ ՌԱՏԻՈ

ՎՈՅՎՈՏԱ ՃԱՏՏԷՍԻ, ՆԱՁԼԸ ԽԱՆ, ԿՍԼԱԹԱ
ՀԵՌԱՁԱՅՆ 49021

ՏԻԿԻՆՆԵՐ ՕՐԻՈՐԴՆԵՐ

Կ'ՈՒՋԷՔ ՈՐ ՁԵՐ ԳՈՒԼՊԱՆԵՐԸ ՄՆԱՆ ՄԻՇՏ ՆՈՐ

ՄԻՇՏ ՆՈՒՐԲ

ՄԻՇՏ ՓԱՅԼՈՒՆ

Գործածեցէք ՖՕՌԹԻՊԱ, ՔԻՄԻԱԿԱՆ ՆԻՒԹ

զոր քսելով ձեր գուլպային մաշելու հաւանականութիւն ունեցող տեղերը, կատարեալապէս ապահոված կ'ըլլաք անոր տոկունութիւնը։

ՊԱՏՐԱՍՏՈՒԹԻՒՆ.— Մ. ՊԱՐՈՆԵԱՆԻ

Փնտռել բոլոր մեծ զեղարանները եւ սրճարանի իրեղէն վաճառող խանութներուն մէջ։

ԳՐԻԳՈՐ ԻԶՍԻՏԼԵԱՆ

ԴԵՐՁԱԿ

Փարիզէն վերադարձած ըլլալով, կը ծանուցանէ իր յարգելի յաճախորդներուն թէ՝ յետ այսու այրերու ամէն տեսակ հագուստներ և վերարկուներ, ինչպէս նաեւ կիներու յատուկ թայեէօռ և քլասիք մանթօներ պիտի պատրաստուին իր աշխատանոցին մէջ, փարիզեան ամենավերջին նորաձեւութեամբ։

ՀԱՍՑԷ.— Քարաքէօյ, Թիւնէլի կիր, Մէրթէպանի փողոց, Հուլուսի պէյ խան, թիւ 1—2։ Հեռաձայն՝ 41098։

ՅԱՐՈՒԹԻՒՆ Կ. ՔԷՉԷՃԵԱՆ

ՎԱՃԱՌԱԿԱՆ ԿԵՐՊԱՍԵՂԻՆԱՑ

Անգլիական եւ ուրիշ ամէն տեսակ առաջնակարգ կերպասներ

ՂԱԼԱԹԻԱ, ՀԱՐԱՃՃԻ ՓՈՂՈՑ, ԹԻՒ 36

Մեր վաճառատունն առեւտուր ընողներ բացառիկապէս կրնան վստահ ըլլալ թէ երբեք չպիտի խաբուին, որովհետեւ մեր անշեղ եւ անյեղլի սկզբունքն է՝

ՊԱՏՈՒԱՒՈՐՈՒԹԻՒՆ, ՈՒՂՂԱՄՏՈՒԹԻՒՆ եւ ԲԻԶՈՎ ԳՈՇԱՆ

ՀԱԼՊ ՕՓԷՐԷԹԻ ԽՈՒՄԲԸ

Այսօր ցերեկոյթ ժամը 17.30ին, գիշերը 21.45ին

ԹԱՔՍԻՄԻ ՊԱՐՏԷԶԻՆ ՄԷՋ

կուտայ իր առաջին ներկայացումը

Պայ-Պայաճ

Մեծ օփէրէթը

Ամէն չարաթ կը փոխուին օփէրէթները

Նախապէս ճշդել տուէք ձեր սեղանները

ԲԱՐԻ ԼՈՅՍ

Քիւրակաց Ընթերցարան
30 դրս.
Բարի Լոյս Ընթերց. Ա. տարի
35 դրս.
» Ընթերց. Բ. տարի
40 դրս.
» » Գ. Դ. տարի
75 դրս.

ԳԻՇԵԼ
ՄԻԱԿ ԵԼԵԳՐՈՒԱՏԵԼԻՆ
Ց. ՍԲՐԱՀԱՄԵԱՆ
Անգարա Ճանապարհ
Լէյլա Լէգ. Ի. Ն Բ. 14

GRIPIN

Մէկ հատ «քաշէն» իսկ կը դադրեցնէ ամէնէն խիստ և յամառ գլխու ցաւերը կ'ապաքինէ ձեր հանգիստ քունը. չի խանգարեր ձեր ստամոքսը և չի յոգնեցներ ձեր սիրտն ու երիկամունքները։

ՊԱՂԱՐՈՒԹԵԱՆ, ՀՍՐԲՈՒԽԻ ԵՒ ԱՄԷՆ ՏԵՍԱԿ ՁՂԱՑԻՆ
ՑԱՒԵՐՈՒ ԴԷՄ ՄԻՄԻՍՑՆ ԵՒ ՄԻՇՏ
ԿՈՒՓԻՆ ԳՈՐԾԱԾՈՒՑԷՔ

ՍԱԿԱՐԱՆ

19 Յունիս 1936

ՊԱՐՏԱԹՈՒՂԹԵՐ

ԵՒ ԱՐԺԵԹՈՒՂԹԵՐ

1933 Էրկ. Նի Ներքին փոխթ.	95.25
1918 Ն Բրին փոխառութիւն	95.50
1933 փոխթ. Ինդիւրք Ա.	21.20
» » » Բ.	91.—
» » » Գ.	20.15
Ան. տարու Երկաթուղի Ա.	43.25
» » Բ.	43.25
» » Գ.	47.—
Անատոլու Պօն	51.50
Անատոլու Բամնեթուղթ	24.60
Սիմանի (Ասլան	9.40
Թէրքոզ	12 75
Ըլմի	1.70
Թէլէֆօն	8.25
Թրամվայ	20.25
Պոմոնթի	8.25
Մինոթերի Ինեան	8.25
Պոլսոյ Քարափ	10.30
Մէրքէզ Պանքասի	67.75
Իշ Պանքասի	— —
Բրլամի Ֆոնտ Է (1903)	90.50
» » (1911)	85.—

ԴՐԱՄՆԵՐՈՒ ԸՆԹԱՑՔԸ

Պանքնոթ Սթերլին	636.-
Ամերիկան (Տոլար)	126.50
Ֆրանս. թղթադրամ	165.75
Իտալական »	195.—
Պելճիքական »	84.—
Յունական » (Տրախ.)	23.—
Զուիցերիական »	820.—
Գուլգարական » (Լէվա)	24.—
Հոլանտական » (Ֆլորին)	84.—
Չեխոս Սլովաք » (Քորոն)	88.—
Աւստրիական »	23,—
Դերմանական » (Ռայխմարք)	32.—
Ռումանական » (Լէյ)	15.—
Եուկոս Սլաւիա » (Տինար)	52.—
Թրքական ոսկի	975.—
Մէճիտիէ	—.—
Պանք Օթման	244.—

ՉԼԻՔԵՐՈՒ ԸՆԹԱՑՔԸ

Լոնտոն	635.—
Նիւ Եորք (սէնթ)	79.13
Փարիզ	12 03
Հռոմ	10.09.—
Պրիւքսէլ	4.63.63
Զուիցերիա	2.45.—
Սոֆիա	63.75.20
Պերլին	1.96.708

ՀԵՌԱԳԻՐ

Փարիզ (1 անգլ.) ֆր.	76.38
Նիւ Եորք (1 տոլար) »	1517

DEUTSCHE LEVANTE LINE HAMBOURG

Կանոնաւոր երթեւեկ Համպուրկ, Գէնովա, Անվէրսի. Տէլ ֆէրքի Պոլսոյ, Սեւ ծովու մէջեւ և վերադարձ Համպուրկէն Գրէմէնէն Ա վերջէն և Տէոնֆէրքէն Պոլիս պասուած շոգենաւեր.—

ՄԻԼՕՍ կը հասնի Յուն. 25ին
ՍՕՖԻԱ » » 26ին
ԵԱԼՕՎԱ » Յլս. 8ին
Ֆրոս » » 15ին

Մօտակայ մեկնումներ դէպի Գ. ռկազ, Վառնա, Գոսթանցա

ԵԱԼՕՎԱ բեռ կ'առնէ Յլս. 8-10
ՄԻԼՕՆ » » » 25.27

Մօտակայ մեկնումներ

Պոլսէն դէպի Համպուրկ Գրէմ, Անվէրս և Ռոթէրտամ

ԿԱԼԻԼԻԱ այժմ Պոլսոյ մէջ
ԹԻՆՕՍ բեռ կ'առնէ Յուն. 28-16լս
ՔԻԹԷՐԱ » Յլս, 6-7
ՍՕՖԻԱ » » 9-10

ՍԴԱՑԻՆ ՃԱՄԲՈՐԴՈՒԹԻՒՆՆԵՐ «ԿՐԱՖ ՑԷՓԷԼԻՆ»-Ով

Ուղղակի քոնէսմանտներ և ճամբու տոմսակներ, աշխարհի բոլոր նաւահանգիստներուն համար հեռեւեալ ընկերութեանց դիմեցէք.—

Hambourg-Amerika Line, Nord deutscher Lloyd et de la Hambourg Sudamerikanisch Damp-Schiffahrst Gesellschaft.

Այժմ կարգի տեղեկութեանց համար դիմել շոգենաւային գործակալութեան Մ. Մ. Լանթէր Սլ էրման և Ըկ., Դալաթիա, Յովակիմեան խան հեռ. 44647։

ՖՐԱԹԵԼԼԻ ՍՊԷՐՔՕ
FRATELLI SPERCO

Կալաթա, Զինիլի Բրնթըմ խան Ա. յարկ, թիւ 93. 95, 97։ Թէլէֆոն 44792։

«Հոլանտական Շոգենաւային Ընկ.»

ԱՄՍԹԷՐՏԱՄ

Արտածման սպասարկութիւն

Մօտաւոր մեկնումներ դէպի Անվէրս, Ռոթէրտամ, Ամսթէրտամ, Համպուրկ։

Hercules բեռ կ'առնէ Յուն. 22 27
Vulcanus Բեռ կ'առնէ Յլս. 6-11

Գետերու վրայ մասնաւոր շոգենաւային սպասարկութիւն. Հռենոսի և Մայնի բոլոր նաւահանգիստները։

Ներածման սպասարկութիւն

Ամսթէրտամէն կ'սպասուին

Hercules Յունիս 15ին
Vulcanus » 28ին

Ամսթէրտամէն մօտակայ մեկնում

Ceres Յունիս 17ին
Ulyses Յուլիս 1ին

Nippon Yusen Kaisha Tokyo

ՇՈԳԵՆԱՒԱՅԻՆ ԳՈՐԾԱԿԱԼՈՒԹԻՒՆ

Ուղղակի սպասարկութիւն Եօքոհամայի, Քոպի, Տէյրէնի, Զինկթասյի, Շանկհայի, Հոնկ-Քոնկի, Ինկաբուրի, Գալամպոյի, Սուէզի, Բոսթ Սայիտի, Պէյրութի և Պոլսոյ միջեւ։

Պրէմէն, Մարսիլիա, Պարսէլոնա, Վալէնսիա, Լիվրբուլ և Կլասգօ։

Dakar Maru Յուլիս 19ին
Durban » Օգոստ. 19ին
delagoa » Սեպտ. 19ին

Compagnia Italiano Turismo

Իտալական Թուրիզմօ (CIT) նաւային ընկերութիւնը կը հայթայթէ երկաթուղիի, շոգենաւերու և օդանաւերու տոմսակներ աշխարհի բոլոր քաղաքներու համար։

Ձրի տեղեկութիւններ կը հայթայթէ, կ'ապահովէ պանդոկի սենեակներ և պակաժներու առաքումներով ապահովութիւնը կ'ստանձնէ։

Հարիւրին 50 զեղչ Իտալական երկաթուղիներու վրայ։

Դիմել ՖՐԱԹԵԼԼԻ ՍՊԷՐՔՕ Կալաթա, Զինիլի Բրնթըմ խան, Ընկերութիւնը որ Սիրթ ընկերութեան ներկայացուցիչն է։ Բոլոր քաղաքներու կուսակ երկաթուղիի տոմսակներ և խառն տոմսակներ ծովային մաքային Պոլիս-Փարիզ և Լոնտոն գիծերու համար։

ԼՈՅԴ ԹՐԻԷՍԹԻՆՕ
LLYOD TRIESTINO

ՄԵԿՆՈՒՄ

ԱՄԻՐԻԱ

Դշ., 24 Յունիս, ժամը 16 դէպի Գուրկազ, Վառնա, Գոսթանցա, Սուլինա, Կալաց, Իզմայիլ։

ՄԷՐԱՆՕ

Եշ. 25 Յունիս, ժամը 17 Զալաթիոյ կամուրջէն Փիրէա, Նափոլի, Մարսիլիա, Նօվա։

ՔԱԼՏԷԱ

Եշ. 25 Յունիս, ժամը 17 դէպի Գավալա, Սալոնիկ, Փիրէա, Փաթրաս, Պրէնտիզի, Անկոնա, Վէնէտիկ, Թրիէսթէ։

ՃԷԼԻՕ

Ուր. 26 Յունիս, ժամը 17 դէպի Փիրէ, Պրինտիզի, Վէնէտիկ, Թրիէսթէ։

Աւելի մանրամասն տեղեկութիւններու համար դիմել Թրիէսթինոյ ընկ. Գործակալ Թեան. Մէրքէզ, Բրնթըմ Կալաթա, թէլէֆոն 44877 Գալաթա կամ Բերայի ճիւղը Կալաթա թէլ. 44656։

Գործակալութիւնս հոլանտական շոգենաւային ընկերութեան ներկայացուցիչ է և կապ պահելով հոլանտական ընկերութեանց հետ պատրաստ է «Աշխարհի բոլոր նաւահանգիստներու» համար ապրանքներ ընդունելու և փոխարէն ուղղակի քոնոսմանտ։

Sahibi ve yazı işleri müdürü
HOREN CAMCIYAN

Basıldığı yer
ARTUN Basımevi: Galata
sokak No. 10

ԼՈՒՂՋՈՒԹԻՒՆ
ԵՒ
ԳԵՂԵՑԿՈՒԹԻՒՆ
Առողջ և գեղեցիկ
ԱԿՌԱՆԵՐՈՎ
իսկ առողջ և գեղեցիկ
ակռաներն ալ
ՐԱԴԻՕԼԻՆՈՎ
կ'ապահովուին

ԽԻՍՏ ՈՒՇԱԴԻՐ ԵՂԷՔ ՁԵՐ ԱԿՌԱՆԵՐՈՒՆ

Երբեմն ամէնէն վարպետ բժիշկներն իսկ՝ պատճառն ու աղբիւրը գտնել չկրցած հիւանդութիւն մը, խիստ շատ փորձերով հասկցուած է որ ակռայի բորբոքումէն առաջ կուգայ։

Օրը երկու անգամ խոզանակեցէք ձեր ակռաները եւ միշտ

RADYOLIN

զործածելով կրնաք պաշտպանել ձեր ակռաները

PASTIL FOR PASTIL FOR PASTIL FOR PASTIL FOR PASTIL FOR

ԲԱՍԹԻԼ ՖՕՌ
ԷՅՐՄՅՈՒԼԵՏԻԼ

Հարբուխի, հազի, շունչի նեղութեան չեն բանիր, իրենց չեն մարիր, ինչերակները չեն հիւանդանար, կոկորդին չի ցաւիր։

Ա. ԵՒԵԼԻՔԻ ԹԵՐԹՕՆԸ)(55)(

ՄԻՇԷԼ ԶԷՎԱՔՕ

Իզմիր Թագուհին

ԺԹ.

ՕՌԼԷԱՆԻ ԴՔՍՈՒՀԻՒՆ ԱՄՈՒՍԻՆԸ

Ասպետը ետ քաշուեցաւ և իր եաին զգաց արտաքին սանդուխի մը ստիճանները։ Զորս հակառակորդները իր շուրջը կը ցատկէին, կը մռնչէին, ահարկու նախատինքներ գոռալ կուտային և սակայն կը զարմանային միշտ տեսնելով որ ասպետը դէմ կը դնէր տակաւին իրենց։ Թշնամին իրենց այդ հարուածներուն նայելով մինչեւ այն ատեն տասը անգամ սպաննուած պէտք է ըլլար։ Բայց անիկա դէպի ետ քաշելով վեր կ'ելլէր գինետան սանդուխին չորս աստիճաններէն, և իր թթուաչ ժպիտը կը տարտարար իր շրթունքին անկիւնը։

— Մէկ, ըսաւ Հարամ, ոտքը դնելով առաջին սանդխամատին վրայ։ Ու իր սուրը դպաւ տ'Օքբթոնվիլի դէմքին։

— Եկաւ, գոչեց երկրորդ սանդխամատին վրայ։ —Երեք, երրորդին վրայ։— Զորս, չորրորդին վրայ։ Ու իր իւրաքանչիւր ապտակին. իւրաքանչիւր վերելքին սուրը կը բացուէր այտի մը, որուն վրայ կարմիր հետք կը թողուր։

Տ'Օքբթոնվիլէն Քուրթէզ, յետոյ տը Կին, յետոյ տը Սքաս։

Հարամ մէկ ոտտումով մտաւ գինետան մէջ, որուն զուտը իրեն բացաւ կին մը։ Զորս մռնչիւններ լսուեցան։ Սակայն հիմա պահապան չուներ այլեւս չէին պօռար։

Իրենք ալ, ամօթահար, արիւնլայ և կատղած, միեւնոյն պահուն մտան գինետունը, ուր նշան ըրին տասնըհինգ զինուած մարդերու։ Այդ ամբողջ մարդիկը, միասին խոյացան Բասավանի վրայ, գոչելով, Մեռցուցէք։ Մեռցուցէք...։

Զգաց թէ կորսուած է։

Ասպետը ընդգրաբար անկիւն մը կծկուած կը դիմադրէր յարձակողներուն։ Ուսմբը շարժեցաւ, ոմանք իրենց սուրերով զինուած, ուրիշներ աթոռակ մը բռնած անոր վրայ նետելու համար։ Մէկ վայրկեանի մէջ գինետունը ադմուկներով լեցուեցաւ։

Այդ պահուն, յանկարծ, տիրական ձայն մը իշխեց չղթայազերծ ադմուկին.

— Հէ՛յ. վար առէք զէնքերը։

Վերարկուով մը ծածկուած և դիմակաւորուած ազնուական մը առաջ անցաւ ուժգնօրէն։ Եւ որովհետեւ բոխը կ'ընկերանային հինգ վեց կայտառ մարդեր, ամբոխը ճամբայ բացան։ Շուտով հասաւ Օքբթոնվիլի, Սքասի, Կինի և Քուրթէզի կազմած կատաղի խմբակին մօտ։ Զոր հարուած մը տուաւ սուրերուն և գոչեց.

— Չեզի ըսի թէ վար առէք ձեր զէնքերը, բարեկամներ։

Ձեւը այնքան տիրական էր որ անոնք բնազդաբար հնազանդեցան։ Ճիշտ ատենն էր։ Հարամիթաւիշէ բաձկոնակին վրայ բացուած էին ուժը տասը պատուաբաձքներ. որոնցմէ մէկ երկուքը ներկուած էին կարմիրով։ Գինետան մէջ խորունկ լռութիւն տիրեց.

Այդ կոիւը Վալ տ'Ամուրի սովորական կռիւներէն աւելի սաստիկ էր։

Զորս հակառակորդները ահարկու էին թէ իրենց սեպհական ուժով և թէ իրենց տիրոջ կողմանէ։

Ցարձակում կրողը ցոյց տուած էր արտասովոր քաջութիւն մը, ճարպիկութիւն մը և ապացուցած թէ քաջ սուսերամարտիկ մըն էր, որով ամէն ոք հետաքրքրութեամբ զինքը կը դիտէր։

Վերջապէս այնքան հեղինակութեամբ խօսող այդ ազնուականին յանկարծական միջամտութիւնը ուելցնէր այս տեսարանին հետաքրքրականութիւնը։

Դարոցականներ, զինուորականներ, զինուորականներ, որոնց միջեւ կը գտնուէին նաև ահաբեկած կիներ, բոլորն ալ ոտքի վրայ էին և վախճանին կը սպասէին, պատրաստ յարձակելու անծանօթին։

Այս վերջինը կը դիտէր Բասավանի ապտակը ժպտոյն, նիհար, ու ջղագրգիռ անկիւն մը էր։

— Ես ամէն բան տեսայ, ըսաւ վայրկեան մը վերջ։ Դուք քաջ մարդ էք։ Եւ այդ պատճառով ձեզի փութացի ձեզ ազատել այդ դէշ վիճակէն։ Ձեզի Աստուած, երկար ատեն պիտի յիշեմ իւրաքանչիւր սանդխամատի վրայ ձեր տուած չորս հարուածները։

Զորս կատաղի մռնչիւններ լսուեցան։

— Լռութի՛ւն, յարեց անծանօթը։ Պարոն, տուցուցէ՛ ձեզ կը ճանչնամ իբրեւ քաջ ազնուական ու եթէ բախտ կը փնտռէք. ատիկա գտած կլլնիք մարեկ։ Ձեր կամքէն կախում ունի վաղուընէ սկսիլ իմ տանս պատկանելիդ։ Այն ատեն ձեր հոգը կը հանձնեմ։

Բասավան իջեցուցած էր իր սուրին ծայրը։ Ձեռ պահ մը զայն դիտեց։

— Մօնսինիէօր, յարեց ասպետը, հաւատարիմ կալութիւն կը մատուցանեմ ձեզ ինծի հանդէպ ցոյց տուած չհաւատարմութեան համար։ Սակայն վերջին տարիներս այնքան քիչ պատկանեցայ ձեզի, որ անդիմադրելի պէտքը կը զգամ ատենի մը համար ինքզինքիս միայն պատկանիլ։

(Շար.)